

Živě o projektu iKomunita: Shrnutí slovem a obrazem

5.3.2024 - Igor Záruba | PROTEXT

Moravskoslezský kraj, vyšší územně správní celek s téměř 1,2 milionu obyvatel, má ambici stát se průkopníkem v inteligentním sdílení energie pro bytové domy, obce a města. Tento projekt dostal název iKomunita a představuje revoluci ve výrobě a využívání elektrické energie, která zohledňuje úspornější trendy v myšlení lidí. Umožňuje vyrábět energii na jednom místě z obnovitelného zdroje a na jiných místech ji ve stejnou chvíli spotřebovávat.

Jak se dá toto chytré řešení využít v praxi? Proč se vůbec komunitní energetika bytovým domům, obcím a městům vyplatí? Které municipality v tuzemsku patří mezi zelené průkopníky? A kde jsou fotovoltaické elektrárny běžnou součástí bytových domů? Na tyto a další dotazy odpovídali hosté kulatého stolu. Pozvání k diskuzi přijali náměstek hejtmana Moravskoslezského kraje Jakub Unucka, generální ředitel společnosti BlueBen servisní a.s. Leopold Benda, ředitel Místní akční skupiny Opavsko Petr Chroust a výkonný ředitel firmy BK Instal s.r.o. Karel Lewinski.

Přímý přenos ze sídla Krajského úřadu Moravskoslezského kraje odvysílala ČTK Protext, záznam pořadu je možné vidět **ZDE**.

„Náš kraj je opravdu zvláštní tím, že jsme v energetice takovou laboratoří České republiky. Jako první odcházíme od uhlí, jako první možná budeme mít malou jadernou elektrárnu. Komunitní energetika určitě nevyřeší energetický mix našeho kraje, ale může výrazným způsobem zvýšit jeho odolnost a bezpečnost. A to, že lidi budou sdílet elektřinu, pokládám za největší výhodu toho, že oni se naučí, jak to funguje, a pochopí, jaké jsou zákony obnovitelných zdrojů... Že je potřeba zálohovat vše, že musí být nějaká baterka a že to není jenom o solárech na střeše,“ zdůraznil úvodem náměstek hejtmana Jakub Unucka.

Generální ředitel společnosti BlueBen servisní Leopold Benda připomněl, že se jeho firma pohybuje v oboru komunitní energetiky čtyři roky. „Spolupracujeme s Vysokou školou báňskou, investujeme do nových technologií, jsme zakládající člen první energetické komunity v Česku na Opavsku. Je to téma, které souvisí s přechodem od starší energetiky. Musíme hledat alternativy,“ uvedl.

„Směřujeme k decentralizované, obnovitelné, čisté, zelené energii. My na Opavsku v tom vidíme nejen byznys, ale také obnovu venkova, řešení sociálních problémů, zaměstnanosti a tak dále. I neziskový sektor, občanské iniciativy, mají v té decentralizované čisté energetice svou úlohu,“ navázal ředitel Místní akční skupiny Opavsko Petr Chroust. Doplnil, že komunitní energetiku mohou tvořit v zásadě úplně všichni, tedy nejen ti, kdo mají fotovoltaiku, ale především běžní lidé, i ti nízkopříjmoví nebo ohrožení energetickou chudobou. „Tito lidé potřebují dlouhodobou stabilitu. Je to nástroj a prostředek k tomu, abychom dokázali si energii vyrábět sami a distribuovat ji těm, kteří ji potřebují. Za peníze, které je nezničí,“ řekl.

Výkonný ředitel firmy BK Instal s.r.o. Karel Lewinski z pozice franšizové firmy, která se na projektu podílí, v této souvislosti připomněl, že fotovoltaické panely je sice možné umístit na jakýkoli objekt, ale prim musí vždy hrát logika využitelnosti. „Každá obec, každý bytový dům, každá firma má spotřebu elektrické energie, a tam všude toto řešení patří,“ shrnul s odkazem na možné získání různých dotací.

Existují dvě základní varianty, zmínil Leopold Benda z BlueBen Servisní. „Jedna varianta se týká

takzvaného aktivního zákazníka, která spočívá v tom, že se může zaregistrovat maximálně jedenáct odběrných míst. Ta nemají regionální omezení a sdílejí si elektřinu jednoduchou formu mezi sebou. Pak je takzvaná velká komunita, která vyžaduje větší právní přípravu. Tam se dá předpokládat, že nejčastějšími nositeli budou místní skupiny, které na tom velmi intenzivně pracují. Bylo založeno už dvacet enerkomů, což jsou uskupení, která se hlásí ke komunitě, energetice. Čekají na schválení provozního řádu a systematicky oslovují občany.“

Obcí a měst, které se se zapojují do komunitní energetiky (a nejen do ní), v současnosti přibývá, konstatoval Pavel Chroust. Jako vzor uvedl právě Opavsko, jako celek, stejně jako na čistě komunální úrovni. „Tady může posloužit jako vzor malá obec Mikolajice, která získala řadu ocenění za řešení chytrého mikro-gridu s kogenerační jednotkou a společnou výrobou tepla a elektřiny.“

Ředitel Petr Chroust v závěru debaty podtrhl, že Místní akční skupina Opavsko aktuálně připravila pilotní projekt sdílení energií. „Čekáme na červenec, kdy nám to legislativa umožní. Víme, že to nebude úplně jednoduché. Máme zapojených 200 odběrných míst, a vycházíme z toho, že lidé chtějí mít dění ve svých rukou. Chtějí se na tom podílet,“ vylíčil.

Rovněž náměstek hejtmana Jakub Unucka vidí coby prioritu finanční úspory, podle něj však nejde o jediný motiv. „Patří sem dále ekologické citění, energetická bezpečnost a samostatnost,“ vyjmenoval.

Leopold Benda sází na dobrý poměr cena – výkon. „Má smysl tyto věci řešit. Jenže pokud by u nějaké technologie vycházela návratnost na 15 až 20 let, je lepší jet na dovolenou. Prvořadá musí být ekonomická rozvaha,“ nastínil.

„To, co si já vyrobím, nemusím nakupovat. Kromě silové elektřiny, která se bude nějakým způsobem pohybovat, víme stoprocentně, že přenosová soustava levnější nebude. Distribuční nebo stálé platby, které vidí každý na své faktuře, se budou zvyšovat. Kdo se (do sdílení energií) nezapojí, bude dotovat ostatní. Pokud budu sám něco schopen vyrábět nebo se budu schopen na nějaké komunitě podílet – a budu schopen odebírat energii od někoho, kdo to vyrábí, tak šetřím oproti tomu, co bych vydával nebo co budu vydávat, když se do ničeho podobného nezapojím,“ uzavřel Karel Lewinski z BK Instal.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/zive-o-projektu-ikomunita-shrnuti-slovem-a-obrazem/2488493>